

Bijkomende vragen over de wet van 18 december 2015¹

Werkgroep CAP

1. Inleiding

Tijdens haar vergadering van 13 oktober 2016 heeft de Commissie voor Aanvullende Pensioenen (hierna “de CAP”) de werkgroep die het verslag heeft opgesteld dat aan de basis ligt van het CAP-advies nr. 38 van 15 juli 2016 over de praktische aspecten van de wet van 18 december 2015, verzocht om twee bijkomende vragen te onderzoeken, namelijk:

- welke methode moet worden toegepast in het kader van de rendementswaarborg als bedoeld in artikel 24, § 4 van de WAP als een pensioentoezegging voortvloeit uit, enerzijds, een pensioenreglement van het type vaste prestatie met beheer door een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening die gebonden is door een middelenverbintenis en, anderzijds, een pensioenreglement van het type vaste bijdragen met beheer door een verzekeringsonderneming via een tak 21 product met een gewaarborgde rentevoet tot de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement?
- hoe worden, in het kader van een pensioentoezegging van het type vaste prestatie, de pensioenrechten berekend van een aangeslotene die in dienst blijft na de pensioenleeftijd van het pensioenreglement te hebben bereikt?

¹ Wet tot waarborging van de duurzaamheid en het sociale karakter van de aanvullende pensioenen en tot versterking van het aanvullende karakter ten opzichte van de rustpensioenen.

2. Een pensioentoezegging vloeit enerzijds voort uit een pensioenreglement van het type vaste prestatie met beheer door een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening die gebonden is door een middelenverbintenis, en anderzijds uit een pensioenreglement van het type vaste bijdragen met beheer door een verzekeringsonderneming via een tak 21 product met een gewaarborgde rentevoet tot de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement. Welke methode moet er in dat geval worden toegepast in het kader van de rendementswaarborg als bedoeld in artikel 24, § 4 van de WAP?

1.

De werkgroep herinnert eraan dat, conform artikel 24, § 4 van de WAP, de horizontale methode moet worden toegepast als een pensioentoezegging in haar geheel wordt uitgevoerd door één of meerdere pensioeninstellingen die over de volledige pensioentoezegging een welbepaald resultaat garanderen in functie van de gestorte bijdragen tot aan de pensioenleeftijd als vastgesteld in het reglement. In alle andere gevallen moet de verticale methode worden toegepast.

Uitgaande van die definitie kunnen zich, in het kader van de gestelde vraag, twee situaties voordoen:

- ofwel gaat het om **één enkele pensioentoezegging** die bestaat uit een luik vaste prestatie en een luik vaste bijdragen.

Volgens artikel 22 van de WAP is het immers mogelijk dat een pensioentoezegging enerzijds bestaat uit een luik vaste prestaties en anderzijds uit een luik vaste bijdragen.

In dat geval moet voor de rendementswaarborg die berekend moet worden op de patronale bijdragen van het luik vaste bijdragen en op de persoonlijke bijdragen, de *verticale methode* worden toegepast vermits niet is voldaan aan de voorwaarden om de horizontale methode toe te passen. Er wordt immers niet door alle pensioeninstellingen *over de volledige pensioentoezegging* een welbepaald resultaat in functie van de gestorte bijdragen gewaarborgd aangezien de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening een dergelijk resultaat niet waarborgt.

- ofwel gaat het om **twee pensioentoezeggingen**, een eerste van het type vaste prestatie en een tweede van het type vaste bijdragen.

In dat geval is de *horizontale methode* van toepassing voor de pensioentoezegging van het type vaste bijdragen aangezien de verzekeringsonderneming, in het kader van de tak 21, over de volledige pensioentoezegging (in dit geval enkel het luik vaste bijdragen) een welbepaald resultaat waarborgt in functie van de gestorte bijdragen. De *verticale methode* is van toepassing op eventuele persoonlijke bijdragen die gestort zijn in het kader van de pensioentoezegging van het type vaste prestatie.

2.

De werkgroep merkt op dat de WAP geen richtsnoeren bevat om uit te maken wanneer moet worden beschouwd dat een aanvullend pensioen voortvloeit uit één enkele pensioentoezegging met twee luiken (vaste bijdragen en vaste prestatie) of uit twee pensioentoezeggingen (een van het type vaste bijdragen en het andere van het type vaste prestatie).

De werkgroep is van oordeel dat het antwoord op deze vraag gebaseerd moet zijn op een feitelijke analyse van de situatie en van de van toepassing zijnde pensioenreglementen. Artikel 4-1, tweede lid van het KB WAP stelt namelijk: *“De pensioentoezegging dient duidelijk te worden omschreven in het pensioenreglement of de pensioenovereenkomst.”* Het is aan de inrichters om, in overleg met de pensioeninstelling en in voorkomend geval met de werknemersvertegenwoordigers, op grond van de feitelijke omstandigheden eigen aan de betrokken situatie, uit te maken over welk geval het gaat² en te waken over een consequente toepassing van de geldende regels afhankelijk van de conclusie van de verrichte feitelijke analyse. Ter informatie geeft de werkgroep aan dat voor deze analyse onder meer de volgende elementen in aanmerking kunnen komen:

- wat voorzien de pensioenreglementen precies, m.a.w. hoe wordt de pensioentoezegging gedefinieerd in de pensioenreglementen?
- verwijzen de pensioenreglementen naar twee luiken?
- worden de prestaties in het kader van het ene luik afgetrokken van de prestaties die voortvloeien uit het andere luik?
- dient het luik van het type vaste bijdragen voor de financiering van het luik van het type vaste prestatie?
- houdt de ene pensioeninstelling rekening met wat er gebeurt in het kader van het beheer door de andere pensioeninstelling, meer bepaald in het kader van het opstellen van de jaarlijkse pensioenfiches?
- hoe wordt (worden) deze pensioentoezegging(en) in het kader van DB2P aangegeven bij SiGeDIS? Heeft de inrichter meer bepaald een aangifte gedaan bij SiGeDIS over de structuur van de door de pensioeninstellingen aangegeven pensioenregelingen?

3.

De werkgroep heeft zich eveneens gebogen over de volgende specifieke vraag: kan het in de onderstaande omstandigheden om één enkele pensioentoezegging gaan:

- een luik van het type vaste prestatie beheerd door een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening die gebonden is door een middelenverbintenis is van toepassing, maar is gesloten en sluit dus nieuwe aansluitingen uit. De berekening van de prestatie in het kader van dit luik, gebeurt door aftrek van de prestatie in het kader van het hieronder bedoelde luik van het type vaste bijdragen;
- daarnaast is er een luik van het type vaste bijdragen van toepassing dat beheerd wordt door een verzekeringsonderneming via een tak 21 product met een gewaarborgde rentevoet tot de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement. De aangesloten bij dit luik zijn: de personeelsleden die zijn aangesloten bij het pensioenplan van het type vaste prestatie, alsook de personeelsleden die in dienst zijn getreden nadat het pensioenplan van het type vaste prestaties werd afgesloten voor nieuwe aansluitingen.

² Onder voorbehoud van een andersluidende beslissing van hoven en rechtbanken bij een geschil over de vraag of het om één enkele pensioentoezegging gaat met twee luiken of om twee pensioentoezeggingen.

Ook in dit geval benadrukt de werkgroep de noodzaak om een feitelijke analyse te verrichten van de situatie. Het antwoord op deze vraag zal dus afhangen van de concrete omstandigheden van het dossier.

Als het om één enkele pensioentoezegging gaat, zou de *verticale methode* moeten worden toegepast voor alle aangeslotenen in het kader van het luik van het type vaste bijdragen aangezien de pensioeninstellingen geen welbepaald resultaat garanderen voor de volledige pensioentoezegging tot aan de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement.

3. Hoe worden, in het kader van een pensioentoezegging van het type vaste prestatie, de rechten berekend van een aangeslotene die in dienst blijft na de pensioenleeftijd van het pensioenreglement te hebben bereikt?

1.

Allereerst wijst de werkgroep erop dat de vraag die de CAP stelt, geen nieuwe vraag is die verband houdt met de inwerkingtreding van de wet van 18 december 2015. Deze vraag was ook al vóór de inwerkingtreding van deze wet aan de orde.

Gezien de nieuwe regel zoals vastgesteld in de wet van 18 december 2015, die stelt dat pensioenprestaties in principe moeten worden vereffend op het ogenblik van de pensionering van de aangeslotene, kan evenwel worden verwacht dat deze vraag in de toekomst prangender zal worden als er ingevolge het nieuwe wettelijke kader een stijging komt van het aantal aangeslotenen dat in dienst blijft na de pensioenleeftijd van het pensioenreglement.

2.

Artikel 13 van de WAP stelt het volgende: *“De aangeslotene geniet, zolang hij in dienst is, van de pensioentoezegging alsook, in voorkomend geval, van de solidariteitstoezegging verbonden aan de pensioentoezegging.”*

In de parlementaire voorbereiding van deze bepaling wordt eraan herinnerd dat de toepassing van deze regel voor een pensioenplan van het type vaste prestatie met zich meebrengt dat *de dienstjaren in aanmerking worden genomen, zolang de aangeslotene in dienst is en hij het maximum aantal erkende dienstjaren niet heeft bereikt. Dit geldt ook voor loonsverhogingen. Het is niet toegelaten een andere formule te gebruiken. Het is in het bijzonder niet toegelaten om het type van pensioentoezegging te wijzigen. Voorbeeld: het is niet toegelaten om te voorzien dat vanaf een bepaalde leeftijd een formule van het type vaste prestatie wordt vervangen door een formule van het type vaste bijdragen*³.

Volgens de werkgroep betekent dit voor een aangeslotene bij een pensioenplan van het type vaste prestatie die in dienst blijft na de pensioenleeftijd als vastgelegd in het pensioenreglement, dat de prestatie waarop hij aanspraak kan maken steeds ten minste overeenstemt met het resultaat van de pensioenformule van het type vaste prestatie zoals die van toepassing is voor alle andere actieve aangeslotenen die de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement niet hebben bereikt, weliswaar rekening houdend met de evolutie van de variabele parameters (met name het referentieloon en de

³ Parl. St., Kamer, doc. 53, 3500/001, p. 73.

erkende diensttijd) zoals die blijven veranderen nadat de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement is bereikt.

Voor alle duidelijkheid, als een aangeslotene de pensioenleeftijd die is vastgelegd in het reglement bereikt, wordt deze pensioenleeftijd ongewijzigd behouden en voor de betrokken aangeslotene dus niet vervangen door een nieuwe pensioenleeftijd die in het reglement zou worden vastgelegd. De aangeslotene bevindt zich dan in een situatie waarin hij ouder is dan de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement. Het bereiken van de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement heeft m.a.w. geen invloed op de pensioenleeftijd die in het kader van dit reglement moet worden gehanteerd voor de betrokken aangeslotene.

Het onderstaande schema kan dit verduidelijken:

In een onderneming voorziet een pensioenreglement van het type vaste prestatie in een pensioenleeftijd van 60 jaar. De formule is de volgende: $n/40 (x\% S_{final})$

Stel dat een aangeslotene met 20 erkende diensttijd blijft werken bij zijn werkgever na de leeftijd van 60 jaar te hebben bereikt.

Zolang hij in dienst is, blijft hij pensioenrechten opbouwen (artikel 13 van de WAP).

Zijn pensioenrechten zijn te allen tijde ten minste gelijk aan het resultaat van de pensioenformule van het reglement, rekening houdend met de waarde van de variabele parameters op het ogenblik van de berekening.

Als de aangeslotene op 62 jaar stopt met werken bij zijn werkgever, betekent dit dat de "n" gelijk is aan 22 jaar en dat het in aanmerking te nemen loon het S_{final} is van dat ogenblik.

Artikel 13 van de WAP mag niet in die zin worden geïnterpreteerd dat er voor de betrokken aangeslotene een nieuwe pensioenleeftijd wordt vastgelegd in het reglement (65 jaar in het onderstaande schema) en dat de pensioenrechten die de aangeslotene heeft opgebouwd overeenstemmen met de actualisatie (MR/FR-6%) van de prestatie, rekening houdend met deze nieuwe pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement. Krachtens artikel 13 van de WAP moet de prestatie steeds ten minste gelijk zijn aan het resultaat van de geldende pensioenformule voor de overige actieve aangeslotenen die de pensioenleeftijd als vastgelegd in het reglement niet hebben bereikt.

